

Plinio Corrêa de Oliveira – križiak 20. storočia

Roberto de Mattei

4. septembra 2020 ✚ História

Vir totus catholicus

Pred sto rokmi sa narodil Plinio Corrêa de Oliveira, brazílsky mysliteľ a katolícky líder, ktorého pre jeho neúnavnú obranu princípov a inštitúcií Cirkvi a kresťanskej civilizácie nazvali „križiakom dvadsiateho storočia“.

V srdci brazílskeho Sao Paulo, jedného z najväčších a najrušnejších miest na svete, v blízkosti mrakodrapov Avenida Paulista, sa nachádza oáza ticha a uzbranosti^[1]. Je to cintorín útechy z konca 19. storočia. Je stále rovnaký, nemení sa, pretože je súčasťou histórie metropoly, v ktorej bolo všetko zničené a zmenené.

Prechádzajúc uličkami Sao Paulo, popri ktorých stoja monumentálne kaplnky talianskych emigrantov zlatého veku Brazílie ako napríklad Crespiho a Matarazza, stávame sa svedkami nečakaného výjavu. Mladí i starí, od úsvitu do súmraku, sa tam zastavujú, aby sa pomodlili pred hrobom z čiernej žuly ustavične pokrytým kvetmi. V ňom sú uložené telesné pozostatky človeka, ktorého jedni milovali rovnako, ako druhí proti nemu bojovali: pozostatky brazílskeho mysliteľa a katolíckeho lídra Pliniu Corrêu de Oliveiru.

Vir totus catholicus et apostolicus, plene romanus – tento jednoduchý nápis vyrytý na bronzovej tabuli vedľa mena a dátumu narodenia a smrti (13. decembra 1908 – 3. októbra 1995) vystihuje význam života prežívaného v dobe, ktorú filozof Isaiah Berlin označil za najstrašnejšiu v dejinách Západu.

Hodnotenia zo strany Cirkvi taktiež vyzdvihli život človeka, ktorý v dobe radikálneho odklonu od kresťanských princípov chcel byť naplno katolíkom a apoštolom. Nasiaknutý rímskym duchom i „*sensom fidei*“, za každú cenu chcel zostať v jednote s katedrou rímskeho pápeža.

Narodil sa 13. decembra 1908 v São Paule, v brazílskej rodine vidieckej aristokracie. Po krátkom období politickej aktivity, keď bol v roku 1933 zvolený do Národného zhromaždenia ako najmladší poslanec v dejinách Brazílie, mnoho rokov viedol Katolícku akciu v São Paule. Bol karmelitánskym terciárom a členom Mariánskej kongregácie, advokátom, akademickým profesorom, zakladateľom a animátorom dvoch časopisov, ktoré mali zásadný vplyv na históriu jeho krajiny, „O Legionario“ a „Catholicismo“. 26. júla 1960 založil *Sociedade Brasileira de Defesa de Tradição, Família e Propriedade* (Brazílska spoločnosť pre ochranu tradície, rodiny a vlastníctva), ktorá sa neskôr rozšírila do dvadsiatich šiestich krajín na piatich kontinentoch pod názvom TFP.

Plinio Corrêa de Oliveira

V šesťdesiatych rokoch a na začiatku rokov sedemdesiatych sa po celom svete – od Afriky po Východ – začal šíriť medzinárodný komunizmus. Hlavná etapa jeho globálnej expanzie sa odohrávala v Latinskej Amerike. Brazília bola kľúčovým územím pre dobytie kontinentu komunistickým systémom. Počas tridsiatich rokov, čiže od roku 1965 až do svojej smrti, Plinio Corrêa de Oliveira vytrvalo bojoval proti plánom komunistického imperializmu. Svoj odpor vyjadroval v nespočetných iniciatívach, počnúc bojom proti bezohľadnej koristníckej poľnohospodárskej reforme vedenej vládou João Goularta a dlhej série informačných kampaní o hrozbe komunizmu a jeho vplyve na katolícky „progresivizmus“.

Aby poukázal na nemožnosť spolužitia Cirkvi a komunistického režimu, v auguste 1963, počas Druhého vatikánskeho koncilu, prof. de Oliveira publikoval svoje dielo *Sloboda Cirkvi v komunistickom štáte*, ktoré bolo rozdáné dvetisíc dvesto koncilovým otcom a novinárom z celého sveta prítomným vo Večnom meste a malo veľký ohlas aj za železnou oponou.

V roku 1965, po skončení koncilu, bol zverejnený text *Nebadateľná ideologická zmena a dialóg*, v ktorom brazílsky mysliteľ varoval pred nebezpečenstvami nového dušpastierstva založeného na slove „dialóg“. V roku 1968 TFP v Amerike zozbieralo viac ako jeden a pol milióna podpisov vyjadrujúcich protest proti komunistickej infiltrácii cirkevných štruktúr, najmä v Latinskej Amerike.

V roku 1981 Corrêa de Oliveira inicioval veľkú medzinárodnú kampaň proti Françoisovi Mitterrandovi, ktorý bol zvolený za prezidenta Francúzskej republiky. TFP rozširovalo text s názvom *Čo znamená samosprávny socializmus pre komunizmus: bariéru alebo premostenie?*, zverejnený v približne sedemdesiatich novinách po celom svete s celkovým nákladom 33,5 milióna exemplárov. V roku 1990, v snahe vystríhať svetovú verejnú mienku pred nástrahami socialisticko-komunistickej transformácie, bol v medzinárodnej tlači uverejnený nový manifest: *Komunizmus a antikomunizmus na prahu posledného desaťročia milénia*. Krátko nato dosiahol historicky najvyšší počet – vyše päť miliónov podpisov vyjadrujúcich podporu oslobodeniu Litvy spod jarma Sovietskeho zväzu.

Na intelektuálnej úrovni dielom nerozlučne spätým s menom Plinia Corrêau de Oliveiru je *Revolúcia a kontrarevolúcia*, publikované v apríli 1959 pri príležitosti stého čísla časopisu „Catholicismo“, a potom preloženým a distribuovaným do celého sveta.

Revolúcia a kontrarevolúcia vychádza z pevného historického a filozofického predpokladu: z nevyhnutnosti dodržiavať Kristov zákon nielen jednotlivcami, ale aj štátmi a všetkými spoločenskými vrstvami. Ovocím tohto diela pokresťančovania spoločenského života je katolícka civilizácia čiže *Christianitas*. Pojem kresťanstva je podľa Plinia Corrêi de Oliveiru projekciou, na prirodzenej rovine, veľkej nadprirodzenej reality, ktorá je mystickým telom Ježiša Krista. Kresťanstvo – chápané ako historická

a zároveň ideálna realita – bolo oslabené historickým procesom, ktorý od renesančného humanizmu cez kritické fázy protestantizmu, francúzskej revolúcie a komunistickej revolúcie viedol k dnešnému stavu spoločenského úpadku a hlbokkej náboženskej a morálnej krízy. Na základe učenia Cirkvi a veľkých majstrov katolíckej tradície autor opisuje proces ako revolúciu, pričom vysvetľuje, že tento pojem netreba chápať ako všeobecné hnutie zamerané na zvrhnutie moci alebo právneho poriadku, ale ako stáročný proces usilujúci sa o zničenie všetkého, čo prežilo z kresťanskej civilizácie, a ktorého posledným cieľom je Cirkev.

Cieľom kontrarevolúcie, ako antitézy revolúcie, je *zjednotiť všetko [...] v Kristovi [...] (Ef. 1, 10)*, ako píše sv. Pius X, *posvätenie sveta*, ako často zdôrazňoval Pius XII., prinášať svetu ovocie kresťanských koreňov spoločnosti, o ktorom často hovorili Ján Pavol II. i Benedikt XVI.

matka Plinia Corrêu de Oliveiru

Interpretácia dejín ako rozhodujúceho konfliktu medzi revolúciou a kontrarevolúciou je iba odrazom v našej dobe veľkej teológie kresťanskej histórie, ktorú treba opisovať v kontexte trvania dvoch štátov alebo dvoch kráľovstiev, ktoré sú pre ľudské oko neviditeľné, pretože pozostávajú iba z duší: Božieho štátu a Diablovho štátu založeného na vízii svätého Augustína, ktorý v knihe XIV *O Božom štáte* (ich) charakterizujeslovami: *Dve lásky vybudovali dva štáty, pozemský štát založený na seba-láske vedúcej až k pohrdaniu Bohom, a nebeský štát založený na láske k Bohu vedúcej k pohrdaniu sebou.*

Plinio Corrêa de Oliveira vystríhal, že revolučný duch označený v roku 1969 Pavlom VI. ako „Satanov dym“, prenikol do štruktúr Cirkvi; preto hlboko trpel, angažoval sa zo všetkých síl, aby sa mu postavil na odpor presvedčený, že spása je iba v jednote s pápežstvom.

Po láske k Bohu napísal – je [láska k rímskemu pápežstvu] najvyššou láskou, ktorú nás učí naše náboženstvo. (...) Ubi Petrus, ibi Ecclesia: kde je Peter, tam je Cirkev. Katolícka cirkev je spätá s katedrou sv. Petra do takej miery, že tam, kde nie je prijímaný pápež, tam niet ani katolicizmu. Skutočný veriaci vie, že pápež spája a zahrňa v sebe celú Katolícku cirkev, a to takým skutočným a neoddeliteľným spôsobom, že ak by absurdne všetci biskupi sveta, všetci kňazi, všetci veriaci odišli od Najvyššieho veľkňaza, vtedy by sa ozajstní katolíci zjednotili okolo neho. To, čo je v Cirkvi sväte, spojené s autoritou, s nadprirodzenými čnosťami, to všetko je bez výnimky, bezpodmienečne a bezvýhradne podriadené jednote s Petrovou katedrou, je to podmienené Petrovou katedrou a závislé od Petrovej katedry („O Legionario“, 16. apríla 1944).

Týmto duchom boli oživované mnohé vystúpenia Plinia Corrêi de Oliveiru, ktoré boli odvážne a zároveň rozvážne, ako napríklad manifest odporu voči Ostpolitik, vatikánskej politike otvorenia sa komunistickým režimom, ktorá v sedemdesiatych rokoch postavila všetkých katolíkov s protikomunistickými názormi pred alternatívu: prestať bojovať alebo vysvetliť svoj postoj.

Prestať bojovať – píše jazykom, ktorý je úctivý a zároveň rozhodný – nemôžeme. A nemôžeme prestať kvôli záväzkom, ktoré nám ukladá naše svedomie. Keďže povinnosťou každého katolíka je podporovať dobro a bojovať proti zlu, svedomie nám ukladá, aby sme presadzovali tradičnú doktrínu Cirkvi a bojovali proti komunistickej doktríne (...)

Nikdy nepretrhneme putá poslušnosti voči nástupcovi svätého Petra, tieto putá milujeme do hĺbky našich duší, dávame im všetku našu lásku, bozkávame ich a zároveň zdrvení smútkom potvrdzujeme naše stanovisko. A na kolenách, s úctivým pohľadom na osobu Jeho Svätosti pápeža Pavla VI., mu vyjadrujeme všetku našu vernosť. V tomto synovskom prejave hovoríme Pastierovi pastierov: Tvoje sú naše duše, Tvoj je náš život. Prikazuj nám, čo chceš podľa svojej vôle. Ale nežiadať od nás nečinnosť, keď na nás útočí červený vlk. Tomuto sa naše svedomie vzpiera.

Dokument bol uverejnený v 36 brazílskych novinách a potom dotlač vyšla v 73 novinách a časopisoch v jedenástich krajinách bez akýchkoľvek výčitiek týkajúcich sa ortodoxie či kanonickej správnosti.

Plinio Corrêa de Oliveira zomrel v São Paule v Brazílii, v meste, kde sa narodil a žil, 3. októbra 1995 po tom, čo celý život venoval obrane Katolíckej cirkvi. Jeho kultúrne a duchovné dedičstvo je rozsiahle a hlboké, v testamente uviedol:

Nedokážem nájsť správne slová, aby som sa poďakoval Matke Božej za privilegium života od prvých dní až – ako verím – po moju smrť v svätej Cirkvi. Jej som vždy obetoval, stále obetujem a až do posledného dychu chcem obetovať všetku svoju lásku. Celý život som miloval všetky osoby, inštitúcie a doktríny; miloval som ich a milujem za to, že zostali a zostávajú v harmónii so svätou Cirkvou a do tej miery, do akej boli alebo sú v harmónii s Cirkvou. Podobne som sa nikdy nevzpieral proti inštitúciám, osobám alebo učeniu, pokiaľ sa ony nevzpierali proti svätej Katolíckej Cirkvi.

Jeho životopis, ktorý napísal Roberto de Mattei pod názvom “Križiak dvadsiateho storočia”, je zatiaľ preložený do siedmich jazykov. V predslove kardinál Alfons Maria Stickler pripomína:

V časoch krízy a zmätku – ktoré sa v dejinách tak často opakujú – životopisy významných osobností často oveľa lepšie odкрývajú a ukazujú cestu, ktorou ísť, než abstraktné náuky o morálke či filozofii. (...) Plinio Corrêa de Oliveira celým svojím autenticky katolíckym životom potvrdzuje nepretržitú plodnosť Cirkvi. Ťažkosti, s ktorými sa dnes opravdiví katolíci stretávajú, sú príležitosťou ovplyvniť históriu ohlasovaním večných zásad Krista. A toto s odvahou robil vynikajúci brazílsky mysliteľ v storočí totalít všetkých druhov ohlasujúc neochvejnú vieru v základné učenie a inštitúcie Cirkvi.

© Všetky práva vyhradené. Článok bol prebraný z partnerského webu PCH24.

[1] Pozn. redakcie: Uzobrať sa pred Bohom znamená nájsť pravdu o sebe, o vlastnej existencii. Existovať v preklade znamená: vyjsť zo seba (ex-sistere). Vyjsť zo seba a vrátiť sa k svojim prameňom. Rieka pri svojom ústí je kalná, no v mieste, kde pramení, je čistá a priehľadná.

Taliansky historik a profesor, Roberto de Mattei prináša v knihe **Druhý vatikánsky koncil** s podnadpisom **Doposiaľ nenapísané dejiny** ucelený pohľad na udalosť, ktorá zásadným spôsobom ovplyvnila život v katolíckej Cirkvi v druhej polovici 20. storočia a nemalou mierou naň vplýva i dnes.

Záujemcovia si môžu túto vysokohodnotnú knihu objednať na odkaze: <https://www.christianashop.sk/druhy-vatikansky-koncil-doposial-nenapisane-dejiny/>.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/plinio-correa-de-oliveira/>